

Vihreää

kirja

Kestävä kasvinsuojelu

Pihaympäristön
hoito kiinteistö- ja
asuntoyhtiöpihoissa

Laatutyö

Kiinteistöpihan
hoidon
sanasto

Ulkovesiaihe; ulkoti-
loihin rakennettu kor-
risteallas, suihkulähde
tai purorakennelma.

Vaaralliset roskat; esi-
merkiksi huumeruis-
kut ja lasinsirut. Katso
kohta Jätelaji.

Vaihtumisvyöhyke; ulkoalueen
osa, joissa rakennettu piha-alue
muuttuu vähitellen luonnonmu-
kaisemmaksi alueeksi. Vaihtu-
misvyöhyke yhdistää tontin ym-
päroivään luonnonympäristöön.

Viherhoitosopimus; asiakirja,
jossa sovitaan piha-alueen hoi-
toon liittyvistä asioista. Sopi-
mukseen kirjataan muun muas-
sa alueen nykytilanteen kuvaus,
yleistavoite, tulostavoitteet, sopi-
mukseen sisältyvät hoitotehtävät
ja mahdolliset lisäpalvelut sekä
niiden hinnat.

Viherhoitosuunnitelma; asi-
kirja, jossa määritellään kohde-
kohtaisesti pihan hoitoon liitty-
vät laatutavoitteet, työtehtävät,
työohjeet, käytettävät resurs-
sit ja aikataulutus. Sen liitteenä
on yleensä karttapohjalle laadi-
tu piirustus, johon merkitään eri
alueiden hoitoluokat, olemas-
sa oleva kasvillisuus, päällysteet
ja rakenteet sekä niiden määrät
joko pinta-aloina, kappaleina tai
metreinä. Kasvillisuuden osalta
merkitään näkyviin myös kasvi-
lajit.

Ylläpitokalkitus; kalkitusmene-
telmä, jonka avulla huolehditaan
kasvialustan sopivasta happa-
muustasosta levittämällä kalki-
tusaine kasvialustan pinnalle.

Kenestä 'The Best in the Show'

Chelsea Flower Show:n tuomarit päättävät sen!

Chelsea Flower Show on maailman kuuluisin, arvostetuin ja vaikutusvaltaisin puutarha-alan vuotuinen näyttely. Arvostuksen Chelsea on ansainnut voittaneiden kilpupuutarhojen toistuvasti laadukkaasta tasosta. Puutarhojen arviointiin ja niiden laadun takaamiseen tulevinakin vuosina tarvitaan ammattitaitoinen ja asiantunteva tuomaristo.

*Kaikella
työllä ja
vaivannäöllä
on vain yksi
päämäärä.*

Toukokuun puoli-
välistä lähtien Lon-
toon Chelsea:n kau-
punginosa täyttyy
kiireisistä puutar-
hasuunnittelijois-
ta ja -rakentajista.
Vuodesta 1913 läh-
tien maailman tun-
netuin puutarha-
näyttely on avannut
ovensa vajaaksi viikoksi noin 150
000 kävijälle. Brittiläinen puutarha-
kulttuuri on jo vuosisatoja lumon-
nut ihmisiä, mutta Chelsea:ssä voit
nähdä myös muiden maiden tai-
turimaisten suunnittelijoiden lop-
puun asti hiottuja ja viimeistelyjä
töitä. Kaikella työllä ja vaivannäöllä
on vain yksi päämäärä – saada kiis-
telemättömästi tärkeimmän vihera-
lan huomionosoituksen ansiolistaan
– The Best in the Show!

Kilpailu on raakaa, sillä vain par-
haat puutarhat voivat saada kultami-
talin, muiden joutuessa tyytymään
kullattuun hopeaan, hopeaan tai
pronssiin. Keitä ovat nämä mystiset

miehet ja naiset, joka päättävät voit-
tajat ja häviäjät?

Chelsean tuomaristolla on vuosien kokemus

Yksityisyrittäjä, kirjailija, maisema-
arkkitehti ja viheralan monivaikut-
taja **Andrew Wilson** joukkoineen on
monelle vanhalle Chelsea:n suunnit-
telijakonkarillekin "pelottava" näky
päivää ennen kuin lopullinen arvos-
telu annetaan. Andrew:n ilmestymi-
nen tietää, että totuuden hetket ovat
lähellä – viimeistelyaika on loppu-
massa. Chelsea Flower Show:n puar-
tarhat arvostellaan kaksi eri kertaa,
peräkkäisinä päivinä.

Kysyin Andrewlta, mikä teki hä-
nestä Chelsea-tuomarin? Man-
chesterin Metropolitan -yliopiston
maisema-arkkitehdin tutkimus-
suorittamisen jälkeen Andrew työ-
skenteli yli seitsemän vuotta freelan-
cerina, nauttien yksityispuutarho-
jen suunnitelmien ja olosuhteiden
vaihtelevuudesta ja monimuotoisuus-
desta, julkisiin tiloihin verrattuna.
Arvostetussa yksityisessä Inchbald

School of Design -puutarhakoulu-
sa opettaminen seurasi kuin luon-
nostaan, ja vuodesta 1989 lähtien
Andrew vastasikin puutarhasuun-
nittelulinjoista. Tämä työ oli näkö-
alapaikka alalle: kontakteja syntyi
moniin eri tahoihin. Yksi tärkeim-

▲ Andy Sturgeon suunnitteli vuoden
2010 Chelsea Flower Show:n voitta-
neen The Best in the Show -puutarhan.
Andy ja Alan Titchmarshin kuuntelevat
RHS:n tuomariston perusteluja.

mistä oli Society of Garden Desig-
nersiin verkottuminen, johtaen alan
ammattilehden, The Garden Design
Journalin perustamiseen, sen pää-
toimittajuuteen sekä lopulta vuonna
1993 yhdistyksen puheenjohtajaksi.
Asiat johtivat toiseen, mutta kutsu

tuomaristoon tuli lopulta yllätyksenä, Andrew kertoi.

Chelsea Flower Show:ssa tuomareilla on monella takana menestyksekkäs kilpaura. Niin myös Andrew:lla, 1993 Hampton Court Flower Show ja 1994 Chelsea Flower Show. Samana vuonna tuli kutsu osallistua The Royal Horticultural Society'n (RHS) Chelsea Gardens-paneeliin. Voidaan sanoa Andrewn olevan osa Chelsean legendaa, sillä

▲ Tuomaristo tekee ensimmäisen arvioinnin sunnuntaina, puutarhojen ollessa vielä kesken. RHS:n tiukkojen turvallisuussääntöjen takia joutuvat tuomaritkin käyttämään huomioliivejä.

hänen työskentelynsä tuomaristossa jatkuu yhä – viidentoista vuoden jälkeen.

Teatteria ja näyttävää showta - puutarhamaailmassakin!

Kilpapuutarhat arvostellaan kahdessa eri vaiheessa, mutta varsinaisen piinapenkki se ei ole, sillä tekijöiden työn jälki puhuu omaa selvää kieltään, niin tuomareille kuin yleisöllekin. Aikaa "hioa" viimeisiä yksi-

tyiskohtia puutarhoissa on aina maanantaiaamuun, jolloin kaikki pitää olla valmiina vain yhden pakettiauton valot – niin tiukalle aikataulu joskus menevät, kun tavoitellaan kultaa!

Itse tein viimeistelytyötä suunnittelija Andy Sturgeonin puutarhaan yöllä, valona vain yhden pakettiauton valot – niin tiukalle aikataulu joskus menevät, kun tavoitellaan kultaa!

Ensimmäisessä vaiheessa joukko arvioijia käy läpi puutarhan vertaen sitä RHS:lle lähetettyyn alkuperäiseen suunnitelmaan. Tässä vaiheessa keskitytään suunnittelijan asettamaan päämäärään. Usein se on liiankin kunnianhimoinen, ja kompastus saattaa tulla liiallisista lupauksista, joita ei syystä tai toisesta pystytä toteuttamaan. Esimerkiksi

▲▲ Andrew Wilsonin kyky tehdä oikeudenmukaista ja johdonmukaista tuomaroitointia on huomattu myös muualla. Irlannin presidentti Mary McAleesea kävi avaamassa vuoden 2010 In Bloom -puutarhanäyttelyn.

▲ Andrew Wilson joukkoineen on suunnittelijakonkarillekin ”pelottava” näky! Suunnitelmat arvioidaan ja punnitaan, ja vain RHS:n kriteerit täyttävät puutarhat voivat voittaa kultaa.

omenapuu ei ehdi täyteen loistonsa, tai puutarhan ”kruunuiksi” valitut sinivaleunikot (*Meconopsis betonicifolia*) lakastuvat paahteessa, aiheuttaen poikkeaman alkuperäiseen suunnitelman luomaan mieliukuvaan.

Arvosteluun käytetään jo vuosia käytössä olleita kriteereitä. Tuomarit keskittyvät suunnittelun laatuun, rakenteellisiin ratkaisuihin, istutuksiin, myöskin näyttävyyteen, jopa teatraalisuutta hakien – onhan show näytön paikka puutarha-alan tulevan vuoden modulle. Andrew Wilsonin tehtävä arvioijien puheenjohtajana on huolehtia siitä, että jokainen puutarha saa johdonmukaisen ja oikeudenmukaisen arvostelun. Palautteen tulee olla mahdollisimman selkeä ja objektiivinen. Tässä vaiheessa mainitaan ensimmäisen kerran, minkä mitalin suunnittelija joukkoineen mahdollisesti voisi saada työstään.

Lopullinen tuomarityö tehdään seuraavana aamuna työn alkaessa auringon noustessa. Lähtökohtana on edellisen päivän arvioitsijoiden alustava tulkinta puutarhoista. Tuomarit äänestävät ehdotetun mitalin puolesta tai sitä vastaan, joutuen joskus väittelyynkin. Yleensä ehdotettu mitali säilyy läpi toisenkin kierroksen. Tämän jälkeen yhteisymmärryksessä hyväksytyksi tulleet mitalit viedään vielä kertaalleen niin sanottuun kohtuullisuus-paneeliin, jossa kertaalleen tutkitaan tuomariston johdonmukaisuus päätöksissä. Kohtuullisuus-paneelissa käydään läpi uudestaan esimerkiksi äänestystulokset, jotka ovat olleet rajatapauksia. Näin varmistetaan tuomarityöskentelyn tasavertainen arvostelu, toisin sanoen tuomariston työn laatu.

Tuomaristoon ovat kuuluneet viime vuosina muiden muassa National Trust -säätiön toimitusjohtaja Mike Calnan, arkkitehti Elizabeth Banks, RHS:in presidentti Juliet Roberts ja hyvin kokenut suunnittelija Bunny Guinness.

Samppanjaa, julkisuutta ja kullan kimallusta vai peittymyksen kynneliä?

Viimeisen ja kenties kaikkein vaikeimman osan tuomarityöstä tekevät arvioitsijoiden ja tuomariston puheenjohtajat. He antavat palautteen kilpapuutarhan suunnittelijoille, pyrkien olemaan palautteessaan niin kannustavia ja positiivisia kuin

Lopullinen tuomarityö tehdään seuraavana aamuna työn alkaessa auringon noustessa.

Rahankaan, avulla ei siis' ole mahdollista "ostaa" arvostusta tuomariston silmissä.

mahdollista. Andrew tyrmäsi ehdotukseni, että heillä, tuomareilla, on valta ja voima tehdä uusia tähtiä, uusia supernimiä puutarhalalle. Hän painotti, että tuomarit toimivat annetun ohjeistuksen puitteissa, ja että tulokset ovat kaikkien tuomareiden yhteinen

mielipide, ei yhden tai kahdenkaan päättämä. Hieman närkästyen hän lopuksi vielä lisäsi, että show on loppujen lopuksi itsessään paljon suurempi ja tärkeämpi kuin yhden henkilön mielipide jostakin puutarhasta.

Vuoden 2009 maailmalla vaikuttanut heikko taloudellinen tilanne heijastui jopa Chelsea puutarhoissa. Onneksi tilanne on jo normalisoitunut, ja jopa 'ylilyöntejäkin' nähdään taas puutarhoissa. Eräs pieni kilpapuutarha oli koristeltu Bond Street:illä olevan jalokiviliikkeen timanteilla – tämä sai kyllä paljon mediatilaa, mutta ei pisteitä tuomaristolta. Rahankaan avulla ei siis ole mahdollista "ostaa" arvostusta tuomariston silmissä.

Andrew totesikin, että kilpapuutarhaan sijoitettavalle rahamäärälle ei voida eikä pitäisi edes yrittää laittaa rajoituksia. Suunnittelijan on hyvä varautua siihen, että rahaa tarvitaan huomattavasti enemmän kuin on uskallettu edes ajatella. Suuri kilpapuutarha maksaa keskimäärin noin 300 000 puntaa eli runsaat 340 000 euroa.

Vuonna 2010, jolloin olin tekemässä Eden Projectin puutarhaa Paul Stonein johdolla, kuudestatoista isosta kilpapuutarhasta kahdeksan voitti kultaa. Tämäkin on mahdollista, sillä säännöissä ei kielletä useampien kultamitalien jakamista, kunhan puutarhat täyttävät RHS:n asettamat tiukat kriteerit.

On hyvä muistaa, katsottaessa läpi ruusunpunaisten aurinkolasien, että kimmalluksen, median ja muun huomion tavoittelun taustalla julkkis-suunnittelijoillakin on raaka bisnes.

Tällä hetkellä voimakkaasti kasvavana suuntauksena on kierrätys, luonnon monimuotoisuus, kompostointi ja omat viljelmät, ovat ne sitten ruukuissa, katoilla tai seinille asennetuissa telineissä tai pienen rivitalon etupihalla – itse kasvatettua pitää

▲ Tuomareista viis, Kuningatar Elisabet II tutustuu puutarhaasi, se jää puutarha-alan historiaan.

► **Kaikella työllä ja vaivannäöllä on vain yksi päämäärä! Kilpailu on "raakaa", sillä vain parhaat puutarhat voivat saada kultamitalin.**

saada aamiaispöytään! Valitettavasti sataprosenttinen kierrätys ei vielä onnistu Chelseassa – siihen tosin pyritään vuosi vuodelta enemmän. Trendit tulevat ja menevät ja uusia tuotteita ja kasveja esitellään, mikä näkyy kilpapuutarhoissakin.

Chelsea Flower Show on vuodesta toiseen yhä "se" paikka näyttäytyä! Siitä puhutaan ennen ja jälkeen – se on merkittävä osa brittiläistä kulttuuria. Vuosi vuoden jälkeen suunnittelijat ylittävät itsensä luodessaan mestariteoksiaan. Laadusta voidaan olla monta mieltä, mutta tuomariston antamat huomionsoitukset ovat ja pysyvät, jääden puutarha-alan historiaan!

www.cancerresearchuk.org

The Cancer Research UK Garden has been entirely funded by the generosity of a private sponsor

Designed by
Andy Sturgeon Landscape
and Garden Design

Constructed by
The Outdoor Room

Registered charity number 1089464

Taina Suonio asui Pohjois-Irlannissa kolmeitoista vuotta, valmistuen siellä hortonomiksi. Hän on työskennellyt useiden Iso-Britannian tunnetuimpien puutarhasuunnittelijoiden kanssa. Ammatillinen jatkokoulutus ja kirjoittaminen alan julkaisuihin kertovat samumattomasta alalle suuntautuneesta mielenkiinnosta. Parhaillaan Taina työskentelee Veg Techn viherkatoista ja muista ympäristötuotteista vastaavana Enviressä.